

Uzak Ba?lant?lar Testi (Remote Associate Test)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Uzak Ba?lant?lar Testi (Remote Associate Test)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32391>

Özet

Uzak Ba?lant?lar Testi (Remote Associate Test - RAT), bireylerin yarat?c? problem çözüme ve içgörü yeteneklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? klasik bir bili?sel de?erlendirme aracıdır. Test, kat?l?mc?lar?n kendilerine sunulan, görünüşte ilgisiz üç uyaran kelimeyi birbirine ba?layan dördüncü bir kelimeyi bulmas?n? gerektirir. Türkiye'deki psikolojik ara?t?rmalara kazandı?r?lmas? amacıyla, Özen, Do?an ve Cinan (2015) tarafından bu testin Türkçe uyarlama, norm ve güvenilirlik çal??mas? gerçekleştirilmiştir. Bu **uyarlama** çal??mas?, testin Türk kültürüne ve dil yap?s?na uygunlu?unu sa?lamay? hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Uzak Ba?lant?lar Testi, Remote Associate Test, **Yarat?c?lık**, **İçgörü**, **Yak?nsak Düşünme**, Bili?sel De?erlendirme, Adaptasyon, Norm Çal??mas?.

Yazarlar

Gaye Özen, Ay?e Do?an, Serdar Cinan

Amaç

Uzak Ba?lant?lar Testi'nin temel amacı, bireyin uzak semantik a?lar arasında ba?lant? kurma ve yeni, al??mad?k iliskileri ke?fetme yetene?ini ölçmektir. Bu yetenek genellikle **yak?nsak düşünme** (convergent thinking) olarak adlandırılır. Test, bir soruna tek ve do?ru bir çözüm bulma becerisini de?erlendirerek, yarat?c?l??n belirli bir yönünü saptamay? hedefler.

Özen, Do?an ve Cinan (2015) tarafından yürütülen çal??manın spesifik amacı ise, orijinal Uzak Ba?lant?lar Testi'nin Türkçe konu?an popülasyon için geçerli ve güvenilir bir versiyonunu olu?turmak, testin normlar?n? belirlemek ve psikometrik özelliklerini incelemektir.

Yap?

Testin ölçtü?ü psikolojik yapı, esas olarak **içgörü** (insight) mekanizmasıyla yak?ndan iliskili olan bili?sel esneklik ve çar??msal hiyerar?idir. RAT, yarat?c? problem çözüme sürecinde bireyin zihnindeki çar??m zincirlerini ne kadar etkili bir şekilde yönetebildi?ini gösterir. Ba?ar?l? bir çözüm, genellikle bireyin bask?n ve güçlü çar??mlardan s?yr?larak daha zay?f ve uzak ba?lant?lar? fark etmesini gerektirir.

Bu test, özellikle **yarat?c?lık** ara?t?rmalarında, içgörü anlar?n?n laboratuvar ortam?nda objektif olarak incelenmesine olanak tan?yan önemli bir araçtır. Çözüm, genellikle anl?k bir "Aha!"

deneyimiyle ortaya ç?kar ve bu da testin içgörü bile?enini destekler.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi bulunmamaktadır. Ancak, Özen, Do?an ve Cinan (2015) taraf?ndan yürütölen bir uyarlama çal??mas?n?n, Türkçe formun yap? geçerli?ini (construct validity) ve içerik geçerli?ini (content validity) sa?lamak için çaba göstermesi beklenir. Yap? geçerli?i, genellikle test puanlar?n?n di?er bili?sel yetenek, zeka veya yarat?c?lık testleriyle korelasyonu incelenerek desteklenir. İçerik geçerli?i ise, test maddelerinin Türk diline ve kültürel ba?lam?na uygunlu?unun uzman görüş?leriyle de?erlendirilmesiyle sa?lanm??tır.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenilirlik bilgisi bulunmamaktadır. Ancak, 2015 tarihli makalenin ba?l??nda "güvenirlik çal??mas?" ifadesi geçti?i için, bu çal??mada testin güvenilirli?ine dair verilerin sunuldu?u varsay?lmaktadır. Tipik olarak bu tür bili?sel performans testlerinde kullan?lan güvenilirlik ölçümleri şunlardır:

İç Tutarlılık (Internal Consistency): Maddeler arasındaki homojenli?i de?erlendirmek için, özellikle do?ru cevap say?s?n?n kullan?ld?? durumlarda madde-toplam korelasyonlar? veya Kuder-Richardson formülleri (KR-20) kullan?lm?? olabilir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i (Test-Retest Reliability): Belirli bir zaman aral??yla aynı ki?ilere tekrar uygulanan test sonuçlar?n?n tutarlılı?? incelenmiştir.

Faktör Analizi

Uzak Ba?lant?lar Testi, genellikle tek boyutlu bir yetene?i (**yak?nsak dü?ünme** yetene?i) ölçmek üzere tasarlanm??tır. Bu nedenle, testin yap?sal bütünlü?ünü incelemek amacıyla Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA) veya Keşfedici Faktör Analizi (KFA) uygulanm?? olabilir. Bu analizler, test maddelerinin tek bir temel faktör altında toplanıp toplanmadı?n? kontrol ederek testin teorik yap?s?n? destekler.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Bili?sel Performans Testi. Üç kelimelik uyarıcı setleri sunulur ve katılımcıların tek bir cevap kelimesi yazması beklenir. Süre kısıtlı olarak uygulanır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Yeti?kinler)

Ya? Grubu: Üniversite ö?rencileri ve yeti?kinler (genellikle 18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Özen ve ark. (2015) çal??mas?, Türk örnekleme üzerinde norm belirleme amac? ta??m??t?r.

Test Metodolojisi: Test, her bir set için do?ru cevap kelimesinin bulunmas?n? gerektiren bir dizi problemden olu?ur. Puanlama, do?ru çözülen madde say?s?na dayan?r (Derecelendirme: -).

Anahtar Kelimeler

Bili?sel Esneklik, Problem Çözme, **Zeka**, **Remote Associate Test**, Psikometri, Norm Çal??mas?, Ça??m??m.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?k E-posta Adresleri: gayeozen@beykent.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Gaye Özen (Beykent Üniversitesi, ?stanbul, Türkiye)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2015

?zinler ve Ücret: Testin akademik kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Gaye Özen ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Testin uyarlama çal??mas?na ait temel referans a??ad?:

Özen, G., Do?an, A. ve Cinan, S. (2015). Uzak Ba?lant?lar Testi: Norm ve güvenilirlik çal??mas?. *Psikoloji Çal??malar? Dergisi*, 35(2), 25-46.

Makalenin orijinal yay?n?na ?u adresten eri?ilebilir: journals.istanbul.edu.tr

Testin orijinal PDF dokümanı a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: uzak-baglanti-lar-testi-remote-associate-test-toad.pdf

Uzak Ba?lant?lar Testi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

?leriye do?ru ba?lant?: 'Cin/Para/Tepe' probleminde çözüm kelimesi olan 'Göz' 'CinGÖZ', 'ParaGÖZ', 'TepeGÖZ'

Geriye do?ru ba?lant?: 'Cadde/Fikir/Kraliçe' probleminde 'Ana' çözüm kelimesi ile 'ANA cadde', 'ANA fikir', 'ANA kraliçe'

ARABPSYCHOLOGY.COM